

Warszawa, dnia 4 sierpnia 2026 r.

Poz. 1041

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 29 lipca 2026 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie metod pobierania i okresu przechowywania prób materiału siewnego, oceny tego materiału, wzoru protokołu pobierania prób materiału siewnego oraz sporządzania dokumentacji dotyczącej oceny tego materiału

Na podstawie art. 51 ustawy z dnia 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie (Dz. U. z 2021 r. poz. 129 oraz z 2025 r. poz. 1709) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie metod pobierania i okresu przechowywania prób materiału siewnego, oceny tego materiału, wzoru protokołu pobierania prób materiału siewnego oraz sporządzania dokumentacji dotyczącej oceny tego materiału (Dz. U. poz. 1795, z 2020 r. poz. 1702, z 2022 r. poz. 798 oraz z 2023 r. poz. 688) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 15:

- a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „, , następnie wycina się z nich i wysadza oczka”,
- b) uchyla się ust. 2,
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli do oceny weryfikacyjnej dostarczono do laboratorium próbę bulw sadzeniaków ziemniaka, której stan uniemożliwia pobranie materiału do badań, pobiera się nową próbę bulw sadzeniaków ziemniaka.”;

2) § 17 otrzymuje brzmienie:

„§ 17. Aby dokonać oceny weryfikacyjnej sadzeniaków ziemniaka na materiale pobranym z bulw sadzeniaków ziemniaka, przeprowadza się test molekularny multiplex Real-time RT-PCR.”;

- 3) załącznik nr 6 do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;
- 4) w załączniku nr 8 do rozporządzenia część II otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lutego 2027 r.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: wz. *M. Gromadzka*

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lipca 2025 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1000).

SZCZEGÓŁOWY OPIS METODY OCENY WERYFIKACYJNEJ SADZENIAKÓW ZIEMNIAKA

1. Test molekularny multiplex Real-time RT-PCR, zwany dalej „testem molekularnym”, stosuje się do diagnostyki wirusów mogących spowodować znaczną obniżkę plonów, w tym do wirusa:

- 1) liściozwoju ziemniaka (PLRV);
- 2) A ziemniaka (PVA);
- 3) M ziemniaka (PVM);
- 4) S ziemniaka (PVS);
- 5) X ziemniaka (PVX);
- 6) Y ziemniaka (PVY).

2. Test molekularny przeprowadza się:

- 1) na próbach bulw sadzeniaków ziemniaka pobranych z plantacji nasiennej zakwalifikowanych w ocenie polowej;
- 2) we wszystkich próbach odwoławczych oraz w próbach kontrolnych.

3. Test molekularny dla próby bulw sadzeniaków ziemniaka o wielkości $n \times 240$ bulw, gdzie „n” oznacza wielokrotność, wykonuje się w następujący sposób:

- 1) z każdej $n \times 240$ bulw z części przystolonowej wycina się niewielki fragment tkanki, zwany dalej „skrawkiem”, a następnie pobrane skrawki grupuje się w sposób losowy w $n \times 15$ podpróbek pierwotnych po 16 skrawków każda;
- 2) uzyskane skrawki poddaje się maceracji i procesowi rozpadu komórek roślinnych (lizie) w buforze ekstrakcyjnym, a powstały lizat podpróbek pierwotnych wykorzystuje się bezpośrednio do dalszej analizy albo łączy w podpróbki wtórne;
- 3) łączenie podpróbek pierwotnych w podpróbki wtórne odbywa się przez zmieszanie równych objętości części lizatu uzyskanego z trzech podpróbek pierwotnych; pozostałą część lizatu każdej podpróbki pierwotnej zachowuje się tak, aby możliwe było przeprowadzenie analizy w przypadku konieczności wykonania badania z wykorzystaniem podpróbek pierwotnych;

- 4) w przypadku wykrycia wirusa w co najmniej jednej analizowanej podpróbce wtórnej próbki pierwotne poddaje się badaniu w kierunku wszystkich wirusów objętych badaniem;
- 5) w przypadku niewykrycia wirusów w próbkach wtórnych analizę kończy się i wykonuje szacowanie poziomu porażenia wirusami;
- 6) w przypadku przeprowadzenia analizy próbek pierwotnych wynik tej analizy uznaje się za końcowy wynik badania, a bulwy sadzeniaków ziemniaka po wycięciu skrawków przechowuje się co najmniej do uzyskania wyników oceny weryfikacyjnej.

4. Pobrany materiał przechowuje się w postaci:

- 1) skrawków w temperaturze poniżej -20°C do czasu rozpoczęcia analizy;
- 2) lizatu w temperaturze ok. 4°C nie dłużej niż przez 7 dni lub dłużej w temperaturze poniżej -20°C .

5. Szacowanie poziomu porażenia wirusem wykonuje się z wykorzystaniem programu statystycznego – SeedCalc8, udostępnionego przez Międzynarodowy Związek Oceny Nasion (International Seed Testing Association – ISTA, www.seedtest.org), przy użyciu którego oblicza się poziom porażenia na podstawie całkowitej liczby:

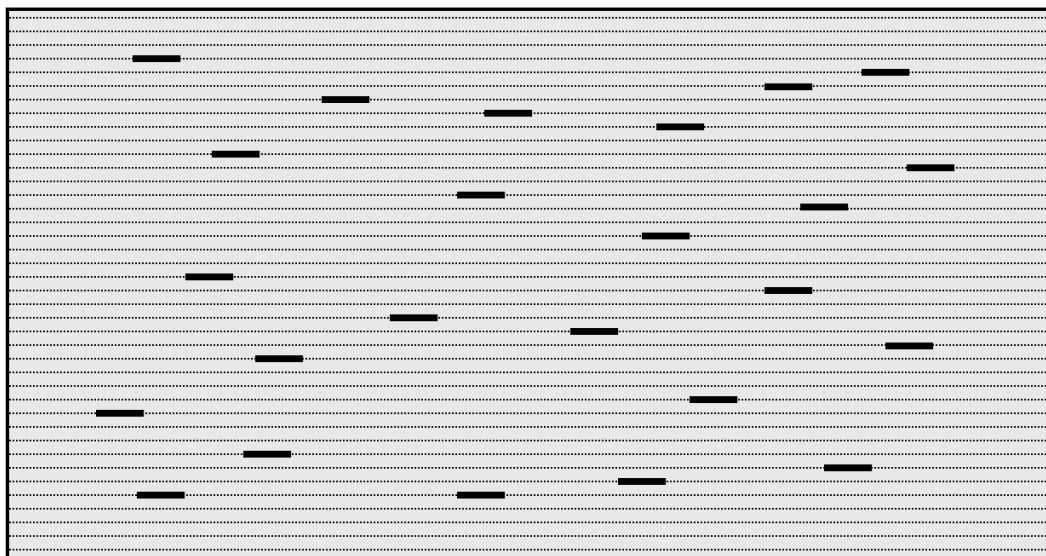
- 1) przebadanych bulw sadzeniaków ziemniaka;
- 2) analizowanych próbek (pierwotnych lub wtórnych);
- 3) próbek (pierwotnych lub wtórnych), w których został wykryty badany wirus.

6. Wyliczenia porażenia wirusami ogółem (w %) dokonuje się przez zsumowanie procentowych wyników analiz każdego wykrytego wirusa.

II. Pobieranie prób bulw sadzeniaków ziemniaka do oceny weryfikacyjnej

1. Próba bulw sadzeniaków ziemniaka do oceny weryfikacyjnej musi być reprezentatywna dla całej ocenianej plantacji.
2. Próby bulw sadzeniaków ziemniaka do oceny weryfikacyjnej pobiera się:
 - 1) z plantacji nasiennej o całkowicie zaschniętych lub zniszczonych częściach zielonych roślin przed ich wykopaniem – między 10. a 20. dniem po zabiegu niszczenia naci lub
 - 2) z plantacji nasiennych, kopców i przechowalni, jeżeli:
 - a) próba pobrana z plantacji uległa zniszczeniu,
 - b) właściciel partii sadzeniaków ziemniaka nie zgadza się z wynikiem oceny weryfikacyjnej i złożył wniosek o dokonanie ponownej oceny weryfikacyjnej.
3. Próby bulw sadzeniaków ziemniaka do oceny weryfikacyjnej pobiera się do dostarczonych przez wnioskodawcę opakowań czystych i o odpowiedniej wytrzymałości.
4. Próby bulw sadzeniaków ziemniaka z plantacji nasiennej pobiera się z uwzględnieniem przebiegu wegetacji i warunków pogodowych oraz:
 - 1) według ustalonego przez wnioskodawcę z wojewódzkim inspektorem ochrony roślin i nasiennictwa harmonogramu terminów wczesności poszczególnych odmian:
 - a) wczesnych – niewcześniej niż 10 lipca,
 - b) średniowczesnych – niewcześniej niż 1 sierpnia,
 - c) późnych – niewcześniej niż 20 sierpnia;
 - 2) z wyznaczeniem na plantacji nasiennej miejsc, z których mają być pobrane próby częściowe, w taki sposób, aby otrzymana z nich próba średnia była reprezentatywna dla całej plantacji, z uwzględnieniem pasów brzeżnych, zagłębień i wzniesień (rys. 1).

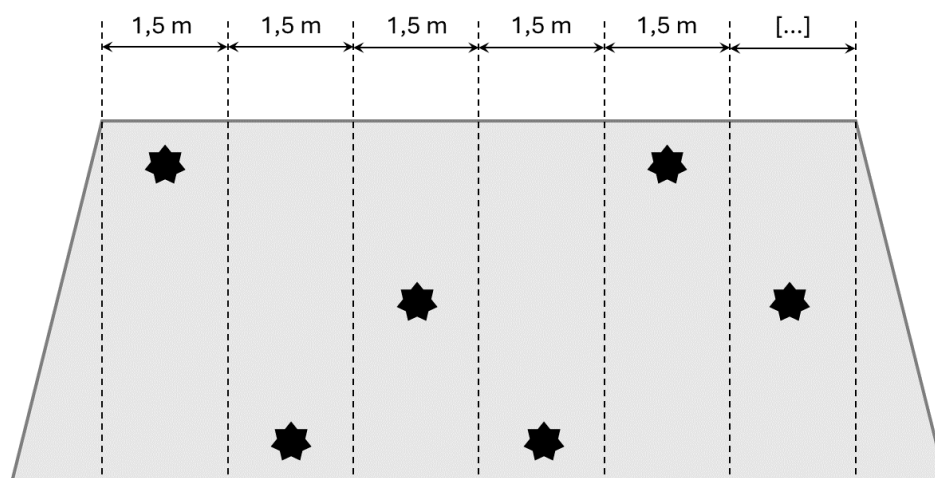
Rys. 1

5. Próbe częściową stanowi 10 bulw dla materiału pochodzącego z plantacji uznanej po ocenie polowej za plantację sadzeniaków ziemniaka kategorii przedbazowe, bazowe lub kwalifikowane, pobranych spod 10 kolejnych roślin z jednej redliny lub spod 5 kolejnych roślin z dwóch sąsiednich redlin.
6. Próba średnia z plantacji do 10 ha powstaje po zmieszaniu prób częściowych i zawiera 240 bulw po zmieszaniu 24 prób częściowych – w przypadku plantacji uznanej po ocenie polowej za plantację sadzeniaków ziemniaka kategorii przedbazowe, bazowe lub kwalifikowane.
7. Dla plantacji o wielkości $n \times 10$ ha próbę średnią stanowi odpowiednio $n \times 240$ bulw, gdzie „n” oznacza wielokrotność, z wyłączeniem przypadku, gdy powierzchnia plantacji nie przekracza 10 ha o więcej niż 10 %, gdy pobiera się próbę średnią zgodnie z zasadą określoną dla plantacji o powierzchni 10 ha.
8. Sposób pobierania prób bulw sadzeniaków ziemniaka w przechowalni ze skrzyń albo pojemników jest następujący:
 - 1) próbę średnią o wielkości określonej w ust. 6 i 7 pobiera się według schematu określonego w tabelach 1 i 2;
 - 2) jeżeli podczas pobierania próby według schematu określonego w tabelach 1 i 2 nie powstanie próba średnia o wymaganej liczbie bulw sadzeniaków ziemniaka, to losowo pobiera się z tych samych skrzyń albo pojemników kolejne bulwy sadzeniaków ziemniaka, jednak nie więcej niż 1 bulwę ze skrzyni albo pojemnika;

- 3) określoną w tabelach 1 i 2 liczbę skrzyń albo pojemników wybiera się spośród skrzyń albo pojemników, w których przechowuje się zbiór z ocenianej plantacji;
 - 4) jeżeli pobierana próba bulw sadzeniaków ziemniaka odnosi się do zbioru plantacji o wielkości $n \times 10$ ha, gdzie „n” oznacza wielokrotność, to liczbę skrzyń albo pojemników, z których pobiera się próby częściowe, zwiększa się n-krotnie;
 - 5) podczas pobierania prób częściowych skrzynie albo pojemniki wybiera się losowo.
9. Sposób pobierania prób bulw sadzeniaków ziemniaka w przechowalni z boksów jest następujący:
- 1) próbę średnią o wielkości 240 bulw pobiera się według schematu określonego w tabeli 3;
 - 2) zależnie od liczby boksów, w których przechowuje się zbiór z ocenianej plantacji, wyznacza się losowo określoną w tabeli 3 liczbę boksów, z których będą pobierane próby częściowe;
 - 3) w wybranych boksach wyznacza się losowo punkty pobierania prób częściowych, których liczba jest określona w tabeli 3;
 - 4) w wyznaczonych miejscach, z całej głębokości boksu, pobiera się losowo bulwy sadzeniaków ziemniaka próby częściowej, których liczba jest określona w tabeli 3.
10. Sposób pobierania prób bulw sadzeniaków ziemniaka z kopców i pryzm w przechowalni jest następujący:
- 1) próbę średnią o wielkości określonej w ust. 6 i 7 pobiera się według schematu określonego na rys. 2;

Rys. 2

- 2) kopce i przyzmy, w których przechowuje się zbiór z ocenianej plantacji, dzieli się na odcinki o długości 1,5 m na prostym odcinku kalenicy, z pominięciem skosów czołowych;
 - 3) po losowo wyznaczonej stronie kopca lub przyzmy u podstawy, pośrodku i w górnej części wyznacza się losowo miejsca, z których pobiera się próbę częściową.
11. Próby bulw sadzeniaków ziemniaka nie pobiera się, jeżeli jej pobranie w sposób określony w ust. 4–10 jest niemożliwe.
12. Sposób pobierania prób kontrolnych bulw sadzeniaków ziemniaka w obrocie jest następujący:
- 1) dla wszystkich kategorii sadzeniaków ziemniaka pobiera się po 240 bulw;
 - 2) z sadzeniaków ziemniaka w opakowaniach:
 - a) netto do 50 kg próbę częściową pobiera się z co piątego opakowania, jednak co najmniej z trzech opakowań,
 - b) większych niż 50 kg, w tym typu big-bag, próbę częściową pobiera się z co drugiego opakowania, jednak co najmniej z dwóch opakowań;
 - 3) wielkość próby częściowej pobieranej z pojedynczego opakowania oblicza się na podstawie liczby opakowań, z których pobiera się próby.
13. Próbę kontrolną bulw sadzeniaków ziemniaka pobiera się na wniosek nabywcy (rolnika) sadzeniaków ziemniaka z opakowań otwieranych w obecności kontrolującego. Wielkość próby kontrolnej wynosi 240 bulw sadzeniaków ziemniaka.

Tabela 1

Schemat obliczania liczby bulw sadzeniaków ziemniaka (próba częściowa), które pobiera się z jednej skrzyni albo pojemnika o masie netto 0,9 tony, 1,2 tony oraz 1,5 tony dla kategorii przedbazowe – unijna klasa PBTC i PB, dla kategorii bazowe – unijna klasa S, SE i E i dla kategorii kwalifikowane – unijna klasa A oraz B

Wielkość zbioru z 1 ha	Wielkość ocenianej plantacji																	
	0,5 ha		1,0 ha		1,5 ha		2,0 ha		2,5 ha		3,0 ha		3,5 ha		4,0 ha		4,5 ha	
	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	liczba skrzyń albo pojemników	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika
ton	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.	szt.
15,0	5	48	10	24	15	16	20	12	24	10	30	8	30	8	40	6	40	6
17,5	5	48	10	24	16	15	20	12	24	10	30	8	40	6	40	6	48	5
20,0	6	40	10	24	20	12	24	10	30	8	40	6	40	6	48	5	60	4
22,5	6	40	15	16	20	12	30	8	30	8	40	6	48	5	60	4	60	4
25,0	8	30	16	15	24	10	30	8	40	6	48	5	48	5	60	4	60	4
27,5	8	30	16	15	24	10	30	8	40	6	48	5	60	4	60	4	80	3
30,0	10	24	20	12	30	8	40	6	48	5	60	4	60	4	80	3	80	3
32,5	10	24	20	12	30	8	40	6	48	5	60	4	60	4	80	3	80	3
35,0	10	24	20	12	30	8	40	6	48	5	60	4	80	3	80	3	80	3
37,5	12	20	25	9,6	30	8	48	5	60	4	60	4	80	3	80	3	120	2
40,0	12	20	25	9,6	40	6	48	5	60	4	80	3	80	3	80	3	120	2
42,5	12	20	25	9,6	40	6	48	5	60	4	80	3	80	3	80	3	120	2
45,0	15	16	30	8	40	6	60	4	60	4	80	3	80	3	120	2	120	2
47,5	15	16	30	8	40	6	60	4	60	4	80	3	80	3	120	2	120	2
50,0	16	15	30	8	48	5	60	4	80	3	80	3	80	3	120	2	120	2

Tabela 2

Schemat obliczania liczby bulw sadzeniaków ziemniaka (próba pobiera się z jednej skrzyni albo pojemnika o masie netto 3 ton dla kategorii przedbazowe – unijna klasa PBTC i PB, dla kategorii bazowe – unijna klasa S, SE i E i dla kategorii kwalifikowane – unijna klasa A oraz B

Wielkość zbioru z 1 ha	Wielkość ocenianej plantacji															
	0,5 ha		1,0 ha		1,5 ha		2,0 ha		2,5 ha		3,0 ha		3,5 ha		4,0 ha	
	liczba skrzyń albo pojemników	szk. szt.	liczba skrzyń albo pojemników	szk. szt.	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	szk. szt.	liczba skrzyń albo pojemników	szk. szt.	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	szk. szt.	liczba skrzyń albo pojemników	szk. szt.	liczba bulw z jednej skrzyni albo pojemnika	szk. szt.	liczba skrzyń albo pojemników	szk. szt.
ton	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.	szk. szt.
15,0	2	120	5	48	6	40	10	24	12	20	15	16	15	16	20	12
17,5	2	120	5	48	8	30	10	24	12	20	15	16	20	12	24	10
20,0	3	80	6	40	10	24	12	20	16	15	20	12	20	12	30	8
22,5	3	80	6	40	10	24	15	16	16	15	20	12	24	10	30	8
25,0	4	60	8	30	12	20	16	15	20	12	24	10	24	10	30	6
27,5	4	60	8	30	12	20	16	15	20	12	24	10	30	8	40	6
30,0	5	48	10	24	15	16	20	12	24	10	30	8	30	8	40	5
32,5	5	48	10	24	16	15	20	12	24	10	30	8	30	8	48	5
35,0	5	48	10	24	16	15	20	12	24	10	30	8	40	6	48	5
37,5	6	40	12	20	16	15	24	10	30	8	30	8	40	6	48	4
40,0	6	40	12	20	20	12	24	10	30	8	40	6	40	6	60	4
42,5	6	40	12	20	20	12	24	10	30	8	40	6	48	5	60	4
45,0	6	40	15	16	20	12	30	8	30	8	40	6	48	5	60	4
47,5	6	40	15	16	20	12	30	8	30	8	40	6	48	5	60	4
50,0	8	30	16	15	24	10	30	8	40	6	48	5	48	5	60	3

Tabela 3

Schemat obliczania liczby punktów pobierania bulw sadzeniaków ziemniaka (próba częściowa) i liczby tych bulw w próbie częściowej, które pobiera się z materiału przechowywanego w boksach o powierzchni 20–30 m² i wysokości 1–3 m.

Liczba boksów, w których przechowuje się zbiór z ocenianej plantacji												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	powyżej 12
Liczba boksów, z których pobiera się próby częściowe	1	2	3	4	5	6	6	6	6	10	12	12
Liczba punktów pobierania prób częściowych z jednego boksu	12	10	8	6	6	5	5	5	4	4	4	4
Liczba bulw w próbie częściowej	20	12	10	10	8	8	8	8	6	6	5	5